

ХИЛАНДАРСКИ медицински кодекс из 12. века назив је медицинско-фармаколошког приручника са најсавременијом знањем свога доба који су користили српски средњовековни лекари. Ова рукописна књига изузетно је сведочанство које открива немишљну Србију у другачијем светлу од уобичајених представа западне историографије о средњем веку као о непросперителном и мрачном добу. У православној васелини било је другачије, јер је ова ордажа и сачувана античка знања и цивилизација.

У РИЗАКА И ТЕКАРИ И БОТАНИЧАРИ

Зборник "Хиландарски медицински кодекс", прва је наша и словенска фармакопеја

КРИОЗИТЕТ

изложбе су хируршки инструменти из древног манастира

Због тога изложба "Хиландарски медицински кодекс и српска средњовековна медицина" Природњачког музеја у Београду, као прва икада најразвијенија мултидисциплинарни приказ овог дела наше историје и културе, има изузетан значај.

"Хиландарски медицински кодекс" у превну из 15-16. века је јединствен зборник медицинских и фармаколошких списа који се може сматрати не само првом првом српском, већ и првом словенском фармакопејом - каже аутор изложбе Александар Савић, музејски саветник Природњачког музеја. - Други словенски народи тога доба нису имали камене, што показује просперитет, да-

ИДЕНТИЧНО Медицински и фармаколошки списи из Хиландара написани у 12. веку

ле школе комбинован са источном правском коју је Сава пренео из манастира левичанића манастира Богородице Евстрепиде у Шариграду. На изложби ће бити представљена догматична медицина и различитим специјализована

Коаутор изложбе др Снежана Јарић, научни саветник у Институту за биолошка истраживања "Смиша Станковић", прва је представила "Хиландарски медицински кодекс" у угледном страним научним часописима.

- Радови о "Хиландарском медицинском кодексу" изазивају су огромну пажњу и доживљавају много циштрања - каже др Јарић. - Могао би се рећи да су доживљени као откриће једне непознате културе. Кодекс је први писано дело на старосрпском које садржи ботаничку терминологију и можемо га сматрати претечком српске Боганике. Заштаљуће је са колико су детаља, од географског порекла и распрострањености, до места где се могу пронаћи, описани састојци лекова минералног, биљног и животињског порекла.

Вита А. Милошевић

себна целина њен фармаколошки спис са бројним лековитим биљкама и описом њиховог дејства.

- Многе од њих су и данас актуелне: камилица, мајчина дукачица, лана, асоја, пезин, коприва, матичњак, ринишун, док се друге, као отровне, вишине не примењују - каже Александар Савић, - Институт за проучавање лековитог биља "Др Јосиф Павичић", пријатељ изложбе, уз помоћ истраживача у Кодексу, да би утврдио њихово дејство и могућу савремену примену. Део изложбе је посвећен лековима животињског и минералног порекла из збирки Природњачког музеја и Хемиског факултета у Београду. Аутор илустрација је Бора Мишевић, ликовни техничар Природњачког музеја, а криоизмит је бити изузетно ретки средњовековни медицински артефакти

САДРЖАЈ Кодекса за многе стране стручњаци био отворене

Још једна дивљава изазивају пренева упуства о дозирању лекова и упозоравања који лек треба применити, с обзиром на конституцију и стање пацијента.

На изложби ће бити приказана фотографија "Хиландарског медицинског кодекса", а као по-

КАПИРИОН Ситни, претерителна

са подручја Србије: хируршки нож, свирак за вађење метала, пиштољ, скалпел, маказе, ношаче лекара, бочице... Њих смо добили љубазношћу Музеја "Рас" у Новом Пазару и ризнице средњовековних медицинских инструмената манастира Бања у Прибрској Бањи, а Народни музеј у Кикинди нам је позамом долаву човека на којој је обављен хируршки захват.

Изложба се организује уз благослов Епархије милешевске и уз посебно одобрење манастира Хиландар за снимње звука и фотографија приходе Свете Горе и знања, а биће употпуњена намесничком компонованом музиком и фотографијом манастира Хиландар и природе Свете Горе, аутор: Алекса Савић Ви, Марковић. ■

РЕТКИ Из 14. и 15. века: Институт за истраживање метала, инструменти за вађење метала и хируршки инструмент

лековити и повезаност наших владара са светом, пре свих Свете Саве. Кодекс је зборник медицинских и фармаколошких списа најсавременије западне Салерно-Моше-

СВЕЧАНО НА МАЛОМ КАЛЕМЕГДАНУ

ИЗЛОЖБА "Хиландарски медицински кодекс и српска средњовековна медицина" била је отворена у четвртак, 16. јануара, у 13 часова, у Галерији Природњачког музеја на Малом Калемегдану. На свечаном отварању публици ће се обратити Саван Савић, директор Природњачког музеја, аутор изложбе Александар Савић и др Соколица Јарић, као и др Катерина Шаховић, помоћник директора за науку Института за проучавање лековитог биља "Др Јосиф Павичић".

Степа С. Милошевић